

Вебінар: 13 жовтня 2026 року | 12:00

ЕВАКУАЦІЯ

— не лише виїзд: що потрібно знати до, під час та після евакуації

Спікерка: Богдана Казначеева, юристка ГО «Донбас SOS»

Про що говоритимемо сьогодні?

1. Евакуація з небезпечних територій

Що це таке, які види евакуації передбачені законодавством та хто приймає рішення про її проведення.

2. Як підготуватися та організувати виїзд

Де перевіряти актуальну інформацію, куди звертатися та що важливо врахувати людям з особливими потребами.

3. Що відбувається після виїзду

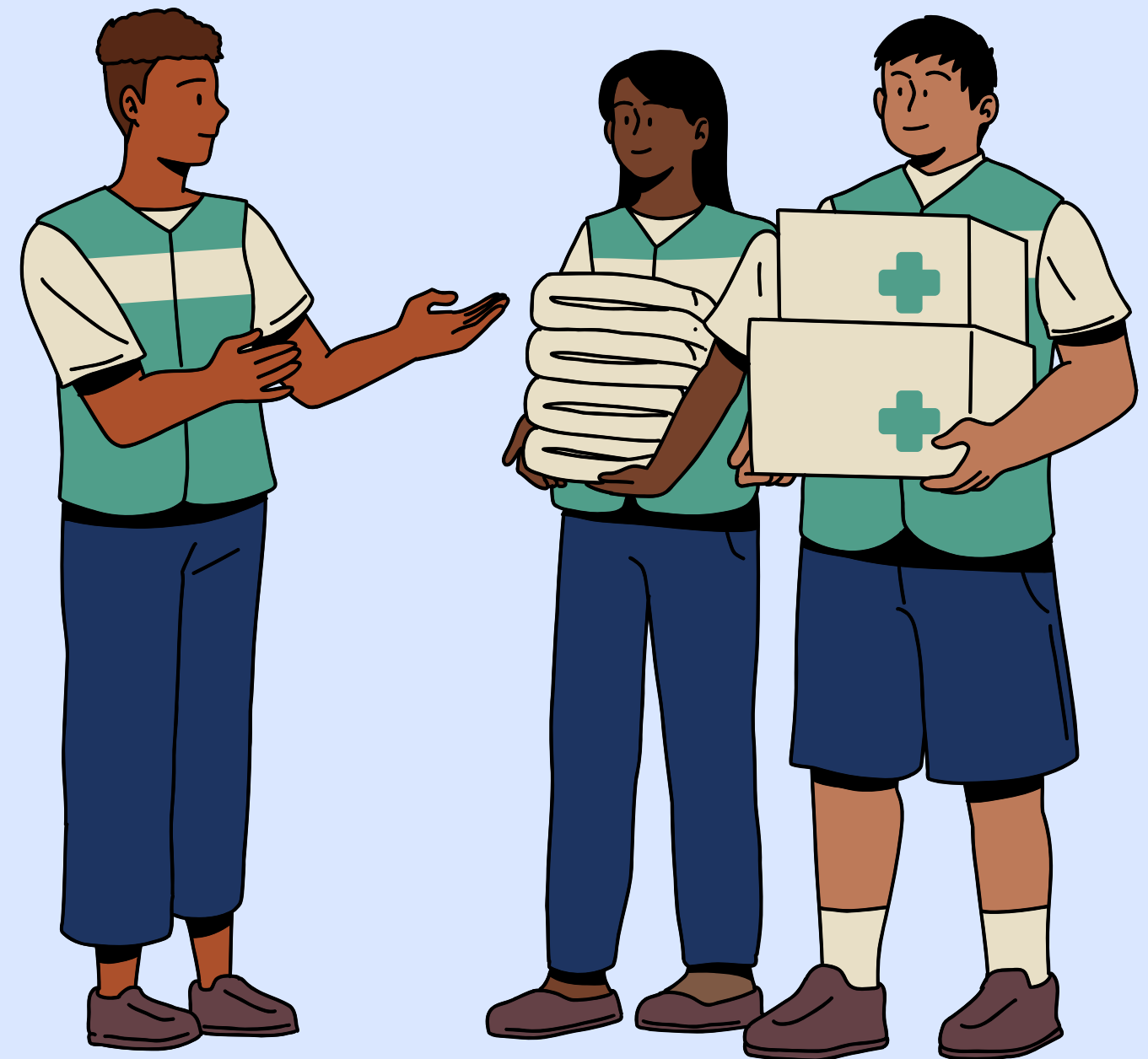
Евакуаційний транспорт, транзитний центр, тимчасове житло та фінансова підтримка.

4. Обов'язкова евакуація дітей

Коли дитину можуть евакуювати без супроводу батьків, як це відбувається та що потрібно знати батькам.

5. Відповіді на запитання учасників

0800 309 110

Чому про евакуацію важливо говорити заздалегідь?

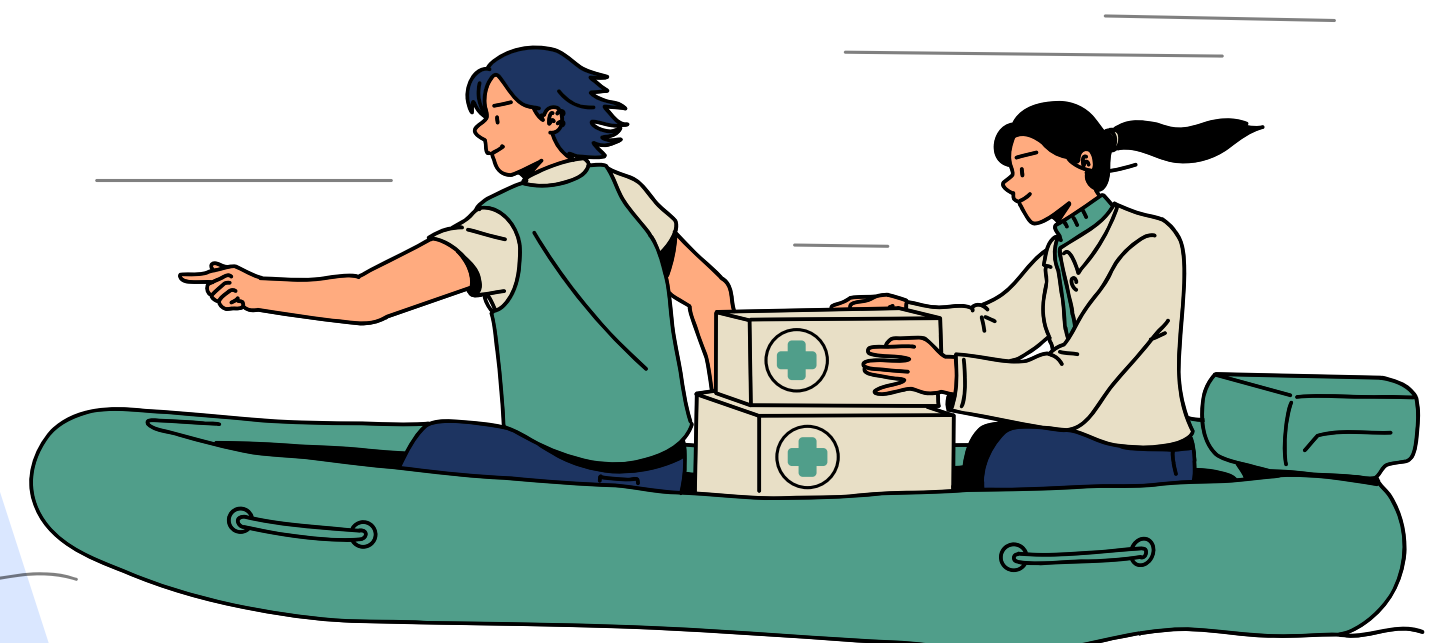
«Я нікуди не збираюся виїжджати. Навіщо мені це знати?»

Евакуація — це тема, яку краще знати до того, як вона стане актуальною саме для вас або ваших близьких.

В умовах війни безпекова ситуація може змінюватися дуже швидко і тоді часу на пошук відповідей може бути значно менше. Тому важливо заздалегідь знати:

- де перевіряти інформацію;
- як організовується евакуація;
- куди звертатися;
- що взяти із собою;
- як евакуювати людину, яка не може пересуватися самостійно;
- що відбуватиметься після виїзду;
- де шукати житло та допомогу.

Знання алгоритму евакуації — це частина підготовки до можливої надзвичайної ситуації.

0800 309 110

Чому люди бояться евакуації?

Часто найбільше лякає навіть не сам виїзд, а невідомість після нього.

На гарячій лінії люди запитують:

- «Куди мене повезуть?»
- «Де я житиму?»
- «Що робити, якщо в іншому місті нікого немає?»
- «Як я перевезу лежачу маму?»
- «На яку допомогу можна розраховувати?»
- «Що буде зі мною далі?»

Саме невизначеність щодо того, що відбудеться після виїзду, часто стає однією з причин, через які люди відкладають евакуацію навіть із небезпечних територій. Сьогодні наше завдання — прибрати хоча б частину цієї невизначеності.

0800 309 110

БЛОК 1. ЕВАКУАЦІЯ З НЕБЕЗПЕЧНИХ ТЕРИТОРІЙ

Що таке евакуація?

Евакуація — це не просто можливість сісти в автобус і виїхати з небезпечного населеного пункту.

Відповідно до Кодексу цивільного захисту України, **евакуація** — це організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю.

Основна нормативна база:

- ст. 33 Кодексу цивільного захисту України;
- постанова КМУ від 30.10.2013 №841.

Види евакуації:

- **ОБОВ'ЯЗКОВОЮ**
- **ЗАГАЛЬНОЮ**
- **ЧАСТКОВОЮ**
- **ТИМЧАСОВОЮ**
- **БЕЗПОВОРотною**

Зверніть увагу! Слово «**евакуація**» не означає лише один універсальний механізм. Конкретний вид залежить від характеру загрози, території, масштабів ситуації та рішення уповноважених органів.

Обов'язкова = примусова?

У побуті обов'язкову евакуацію населення іноді називають «примусовою», законодавство використовує термін: **«обов'язкова евакуація населення»**.

Окремо законодавством передбачений спеціальний механізм: **«обов'язкова евакуація у примусовий спосіб дітей»**.

обов'язкова евакуація населення ≠ обов'язкова евакуація у примусовий спосіб дітей

Хто приймає рішення про евакуацію?

Рішення про проведення евакуації **приймають уповноважені державні органи** відповідно до рівня та характеру загрози.

Евакуація — це не рішення:

- ✗ окремого водія евакуаційного автобуса;
- ✗ волонтера;
- ✗ адміністратора місцевого Telegram-каналу;
- ✗ сусідів чи знайомих.

Пам'ятайте!

Інформацію про оголошення евакуації необхідно перевіряти в офіційних джерелах.

«Навіщо виїжджати, якщо зараз ще можна залишатися?»

Сьогодні може працювати транспорт; бути електроенергія та зв'язок; працювати магазини; бути можливість отримати медичну допомогу; залишатися сусіди.

І ситуація може здаватися контрольованою. Безпекова ситуація здатна змінитися дуже швидко.

- **«Чи можу я залишатися сьогодні?»**
- **«Чи зможу я безпечно виїхати, якщо ситуація погіршиться?»**

0800 309 110

БЛОК 2. ЯК ПІДГОТУВАТИСЯ ТА ОРГАНІЗУВАТИ ВИЇЗД

З чого почати?

Підготовку можна розділити на **4 кроки**:

КРОК 1. Перевірити актуальну інформацію.

КРОК 2. З'ясувати умови та маршрут евакуації.

КРОК 3. Підготувати документи, ліки та необхідні речі.

КРОК 4. Завчасно повідомити про особливі потреби.

Пам'ятайте! Не чекайте останнього моменту, якщо ситуація погіршується.

Де перевіряти інформацію?

Безпекова ситуація та перелік населених пунктів, з яких проводиться евакуація, можуть змінюватися.

Тому перевіряйте повідомлення:

- обласної військової адміністрації;
- військової адміністрації населеного пункту;
- органу місцевого самоврядування;
- ДСНС;
- Національної поліції;
- інших уповноважених державних органів.

Необхідно з'ясувати:

- ЗВІДКИ?
- КОЛИ?
- ДЕ МІСЦЕ ЗБОРУ?
- ЯК ЗАПИСАТИСЯ?
- КУДИ ЇДЕ ТРАНСПОРТ?

Чи обов'язково їхати евакуаційним автобусом?

Сам **факт оголошення евакуації не означає, що** людина обов'язково повинна виїжджати саме організованим евакуаційним транспортом.

Якщо є можливість безпечно виїхати власним транспортом, варто заздалегідь уточнити:

- актуальну безпекову ситуацію;
- рекомендовані маршрути;
- можливі обмеження руху.

Юридичний нюанс! Самостійний виїзд власним транспортом та участь в організованій евакуації не слід повністю ототожнювати, адже у юридичному розумінні евакуація є саме організованим виведенням чи вивезенням населення.

0800 309 110

Що підготувати?

- **Документи та їх копії** (паспорт, документи дітей та інші важливі документи);
- **Ліки** (особливо препарати, які людина приймає регулярно);
- **Засоби зв'язку** (телефон, зарядні пристрої, павербанк);
- **Речі першої необхідності** (вода, їжа на дорогу, одяг, засоби гігієни);
- **Для дітей** (документи, ліки, харчування та необхідні особисті речі)
- **Для людей старшого віку та людей з інвалідністю** (документи, ліки та необхідні допоміжні засоби)
- **Для домашніх тварин** (заздалегідь уточніть умови перевезення)

Пам'ятайте! Не відкладайте евакуацію лише тому, що не встигли зібрати все. За безпосередньої загрози пріоритет — безпечний виїзд.

0800 309 110

Куди звертатися для організації евакуації?

0800 309 110

Якщо ви не можете виїхати самостійно або потребуєте допомоги:

- військова адміністрація
- орган місцевого самоврядування
- урядова гаряча лінія 15-48

Також урядова лінія доступна через:

- **вебпортал** 15-48
- **Telegram-бот** @MinRe1548_bot
- **Viber, WhatsApp, Telegram** +380 96 078 8433
- **електронну пошту:** 1548@dp-reintegration.gov.ua

Зверніть увагу! Інформацію про місця збору, час та можливість запису варто додатково уточнювати у відповідній обласній/місцевій військовій адміністрації або органі місцевого самоврядування.

Важливо: звернутися можна за іншу людину

Не обов'язково чекати, поки ваш родич самостійно організує свій виїзд

Якщо у прифронтовій громаді залишаються батьки; бабуся чи дідусь; інші родичі; знайомі, які потребують допомоги з евакуацією, **ви також можете звернутися та з'ясувати можливі варіанти виїзду.**

Якщо людина має особливі потреби?

Про це потрібно сказати не вже біля автобуса, а під час організації евакуації.

Повідомте, якщо людина:

- має порушення мобільності;
- не може пересуватися самотійно;
- перебуває у тяжкому стані;
- потребує постійного догляду;
- потребує спеціальних засобів;
- має інші особливі потреби.

Зверніть увагу! Для маломобільних людей передбачена можливість спеціального перевезення, зокрема в лежачому положенні.

Чим раніше організатори знають про потреби людини — тим більше можливостей врахувати їх під час організації виїзду.

0800 309 110

БЛОК 3. ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ ПІСЛЯ ВИЇЗДУ?

Питання, яке лякає найбільше:

«Добре. Я погодився на евакуацію. А що далі?»

Урядова покрокова інструкція описує маршрут евакуації через **чотири основні етапи**:

1. ТРАНСПОРТ

2. ТРАНЗИТНИЙ ЦЕНТР

3. ЖИТЛО

4. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА

Зверніть увагу! Конкретний маршрут людини може відрізнятися залежно від конкретної евакуації та її потреб.

Етап 1. Евакуаційний транспорт

Виїзд організовується автобусами або спеціальним транспортом. Для маломобільних людей може бути передбачене спеціальне перевезення. **Під час запису важливо повідомити про:** стан здоров'я; обмеження мобільності; необхідність стороннього догляду; інші особливі потреби.

Евакуаційний транспорт — це початок маршруту, а не його кінцева точка.

Етап 2. Транзитний центр

Після виїзду евакуаційний транспорт не обов'язково одразу доставить людину туди, де вона надалі проживатиме. Залежно від маршруту людей можуть доставити до транзитного центру.

Важливо! Не кожна евакуйована людина обов'язково проходить через транзитний центр. Постанова КМУ № 841 передбачає залучення транзитних центрів до проведення евакуації у разі необхідності.

Тому маршрут може відрізнятися залежно від:

- безпекової ситуації;
- організації конкретної евакуації;
- місця подальшого розміщення;
- потреб евакуйованих осіб.

Що відбувається у транзитному центрі?

Основні напрямки допомоги:

- **ДОКУМЕНТИ** (допомога з документами);
- **БАЗОВІ ПОТРЕБИ** (забезпечення харчуванням);
- **ПОДАЛЬША ДОРОГА** (допомога з придбанням квитків);
- **МАРШРУТ** (визначення подальшого напрямку);
- **ЖИТЛО** (допомога з подальшим розселенням у більш безпечних регіонах).

Важливо! У транзитному центрі важливо не мовчати. **Повідомляйте про свої реальні потреби:**

- немає житла у безпечному регіоні;
- є малолітні діти;
- є інвалідність;
- потрібне лікування;
- людина потребує постійного догляду;
- є проблеми з мобільністю;
- немає можливості самостійно організувати подальшу дорогу.

Етап 3. «Де я житиму?»

Одне з найболючіших питань. Питання функціонування місць тимчасового проживання ВПО врегульоване Постановою КМУ №930.

Передбачено:

- формування переліків місць тимчасового проживання;
- інформацію про наявність вільних місць;
- направлення за наявності місць;
- врахування потреб людини, складу сім'ї, стану здоров'я та інших обставин.

Конкретний варіант залежатиме від потреб людини, маршруту евакуації та наявності місць.

Якщо мені немає куди їхати?

Не потрібно приховувати це або відмовлятися від евакуації лише тому, що у вас немає власного варіанта. Скажіть: **«Мені немає де жити після евакуації. Я потребую допомоги з розміщенням».**

Про це варто повідомити: під час організації евакуації → після прибуття → у транзитному центрі, якщо він передбачений вашим маршрутом.

Важливо! Що означає «допомога з житлом»?

Евакуація НЕ означає:

- ✗ автоматичне надання квартири у власність;
- ✗ автоматичне надання окремого будинку;
- ✗ гарантоване постійне житло.

Йдеться про:

ДОПОМОГУ З ТИМЧАСОВИМ РОЗМІЩЕННЯМ

Етап 4. Фінансова підтримка

В урядовій покроковій інструкції щодо евакуації зазначено:

одноразова виплата — 12 300 грн на людину

а також вказано на можливість щомісячних виплат для ВПО, але тут необхідно розмежовувати різні механізми підтримки.

ЕВАКУАЦІЯ

не означає автоматичного призначення
допомоги на проживання ВПО

ОБЛІК ВПО

також сам по собі не означає
автоматичного призначення цієї допомоги

Евакуація не повинна завершуватися виходом з автобуса

У 2026 році Стратегією державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2030 року одним із напрямів визначено координовану евакуацію з урахуванням потреб людей. **Логіка поступово змінюється:**

- **БУЛО:** «Як організувати виїзд людини?»
- **ПІДХІД, ДО ЯКОГО РУХАЄМОСЯ:** «Що потрібно людині під час та після переміщення?»

Тобто важливими стають не лише транспорт, а й:

ЖИТЛО → МЕДИЦИНА → СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА → ОСВІТА → ДОКУМЕНТИ → АДАПТАЦІЯ

Евакуація «повного циклу»

Цей підхід можна показати одним маршрутом:

НЕБЕЗПЕЧНА ТЕРИТОРІЯ

БЕЗПЕЧНИЙ ВИЇЗД

ТРАНЗИТ / ОЦІНКА ПОТРЕБ

ЖИТЛОВЕ РІШЕННЯ

ДОПОМОГА ТА СУПРОВІД

АДАПТАЦІЯ ТА ІНТЕГРАЦІЯ

Важливо! Сенс такого підходу — не просто допомогти людині виїхати з небезпеки, а забезпечити зв'язок між евакуацією та наступними етапами її життя.

0800 309 110

БЛОК 4. ОБОВ'ЯЗКОВА ЕВАКУАЦІЯ ДІТЕЙ

«Чи можуть забрати дитину без мене?»

Законодавство передбачає випадки, коли обов'язкова евакуація у примусовий спосіб дитини може проводитися без супроводу батьків або інших законних представників. Але це не означає, що будь-яка посадова особа може самотійно вирішити забрати дитину.

Для застосування такого механізму повинні:

- існувати визначені законодавством підстави;
- бути прийняте відповідне рішення;
- бути дотримана встановлена процедура.

Коли дитину можуть евакуювати без супроводу батьків?

Якщо прийнято відповідне рішення про обов'язкову евакуацію дітей, а батьки або інші визначені законодавством особи відмовляються їх супроводжувати, дитина за передбачених законом умов може бути евакуйована до безпечної території без них.

ЛОГІКА:

- відповідне рішення про евакуацію дітей;
- відмова визначених осіб супроводжувати дитину;
- необхідність виїзду дитини;
- евакуація дитини за встановленою законом процедурою.

Що відбувається з дитиною після евакуації?

Важливо! Евакуація дитини без супроводу батьків $\neq$ автоматичне позбавлення батьківських прав.

0800 309 110

Законодавством визначається подальший порядок:

- влаштування дитини;
- інформування законних представників про місце її перебування;
- можливість звернення щодо повернення дитини після переїзду батьків або інших законних представників на безпечну територію.

Що важливо знати батькам?

1. **Не ігнорувати** офіційні повідомлення про евакуацію дітей.
2. **Не плутати** обов'язкову евакуацію населення та обов'язкову евакуацію у примусовий спосіб дітей.
3. **Заздалегідь з'ясувати** умови та маршрут евакуації.
4. **Розуміти, що** механізм евакуації дитини без супроводу застосовується не довільно, а за визначених законом умов.
5. **Евакуація дитини** сама по собі не означає автоматичного позбавлення батьківських прав.
6. **Після виїзду батьків або законних представників на безпечну територію** законодавство передбачає механізм звернення щодо повернення дитини.

Що маємо запам'ятати після сьогоднішнього вебінару?

- **ДІЗНАТИСЯ**, чи проводиться евакуація
- **ПЕРЕВІРИТИ** офіційну інформацію
- **ПІДГОТУВАТИСЯ** документи, ліки, необхідні речі
- **ПОВІДОМИТИ** про особливі потреби
- **ВИЇХАТИ** не відкладаючи до критичного моменту
- **СКАЗАТИ ПРО СВОЇ ПОТРЕБИ** житло, здоров'я, діти, догляд, подальша дорога
- **ОТРИМАТИ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ПОДАЛЬШІ КРОКИ**

Не потрібно мати відповіді на все ще до виїзду

Людину може зупиняти думка:

- «А що буде через тиждень?»
- «Де я житиму через місяць?»
- «Де працюватиму?»
- «Куди піде дитина до школи?»
- «Як починати все спочатку?»

Пам'ятайте! Для того, щоб евакуюватися, не обов'язково вже сьогодні мати відповіді на всі ці питання.

Питання можна вирішувати поступово — вже у безпечнішому місці: знайти тимчасове житло; оформити необхідні документи; з'ясувати питання виплат; організувати лікування; вирішити питання навчання дітей; шукати роботу; планувати подальше життя.

ВИСНОВОК:

Евакуація — не лише виїзд, це маршрут, який починається ще до посадки в транспорт:

ІНФОРМАЦІЯ → ПІДГОТОВКА → ВИЇЗД → ТРАНЗИТ → ЖИТЛО → ДОПОМОГА → АДАПТАЦІЯ

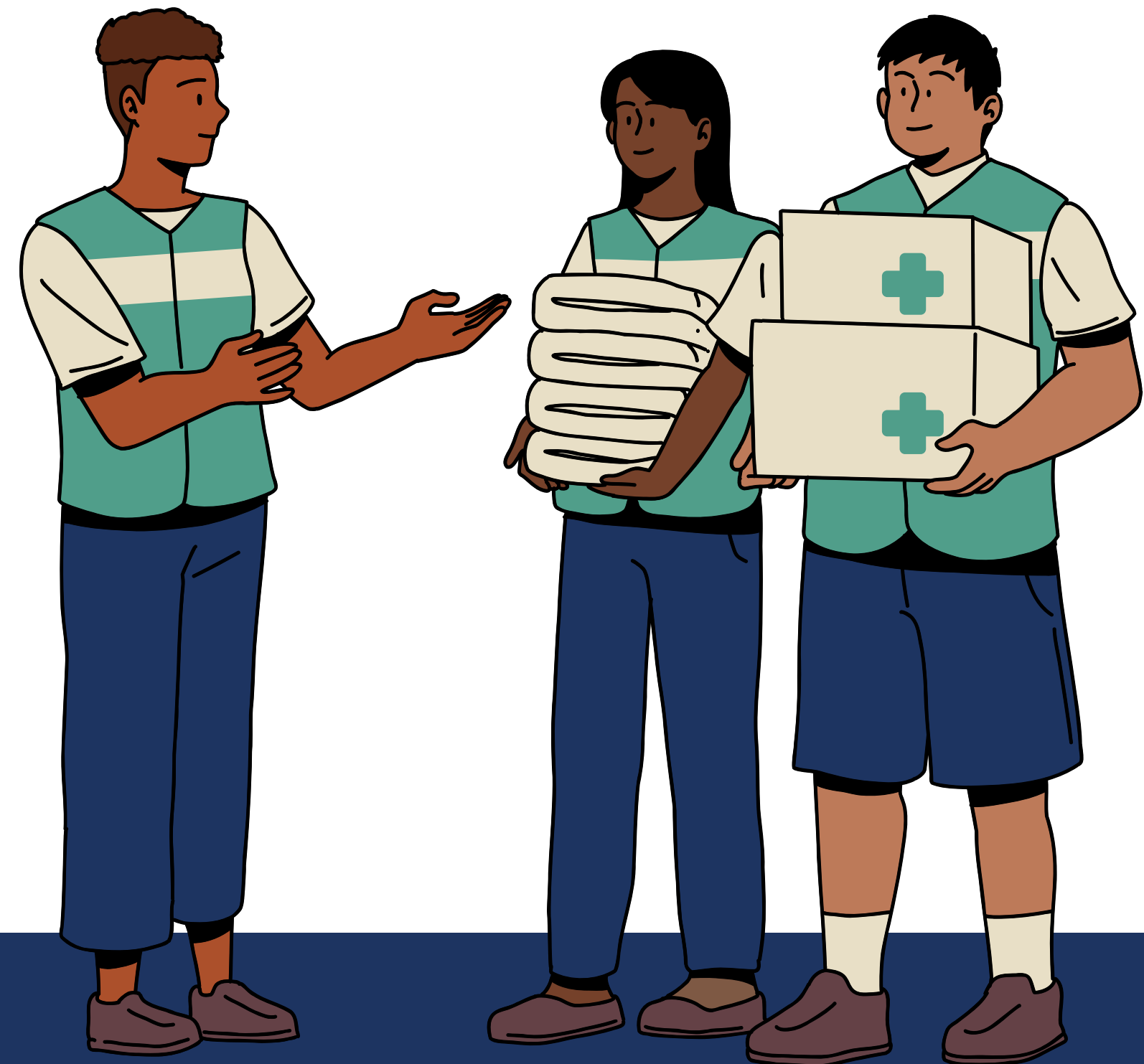

Важливе нагадування! Якщо безпекова ситуація погіршується, важливо не залишати рішення на останній момент. Життя і здоров'я — найцінніше, що у нас є. А питання житла, документів, допомоги, роботи та подальшого життя можна вирішувати крок за кроком уже у безпечнішому місці.

0800 309 110

БЛОК 5. ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ УЧАСНИКІВ

1. **Якщо я погоджуюся на евакуацію, але** мені немає куди їхати і немає родичів у безпечних регіонах — чи потрібно спочатку самотійно знайти житло?
2. **Якщо оголосили евакуацію,** чи обов'язково їхати саме евакуаційним автобусом, чи можна виїхати власним автомобілем?
3. **У моїй родині є людина, яка** не може самотійно ходити. Чи означає це, що нам потрібно самотійно шукати спеціальний транспорт для евакуації?
4. **Чи правда, що** після евакуації кожній людині автоматично призначають допомогу на проживання ВПО?
5. **Якщо я відмовляюся виїжджати з території, де** оголошена обов'язкова евакуація дітей, чи можуть мою дитину евакуювати без мене і чи означатиме це позбавлення мене батьківських прав?

Дякуємо за увагу!

ГАРЯЧА ЛІНІЯ ГО “ДОНБАС SOS”

0 800 309 110

Viber, WhatsApp, Telegram

093 500 69 18

Онлайн-приймальня:

dsos.help@gmail.com

